

Okrugli stol sekcija

S1 Žene u energetici

S3 Suradnja s udrugama obnovljivih izvora električne energije

Elektroenergetika u novom sazivu Europske komisije 2024.-2029.

Dr. sc. Helena Božić, dipl.ing.

Dr.sc. Minea Skok, dipl.ing.

10. studenoga 2025.

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Sadržaj okruglog stola

PRVI DIO – PREZENTACIJE

1. Uvod i pregled novog saziva Europske komisije

Dr. sc. Helena Božić, dipl. ing., HEP d.d., Sektor za EU i regulatorne poslove

2. Plan za čistu industriju:

Martina Đopar, Hrvatska gospodarska komora (HGK)

3. Europski paket za mreže:

Dr. sc. Silvia Sinčić, dipl. ing. , Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

Igor Šumonja, dipl. ing., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

4. Višegodišnji financijski okvir i državne potpore

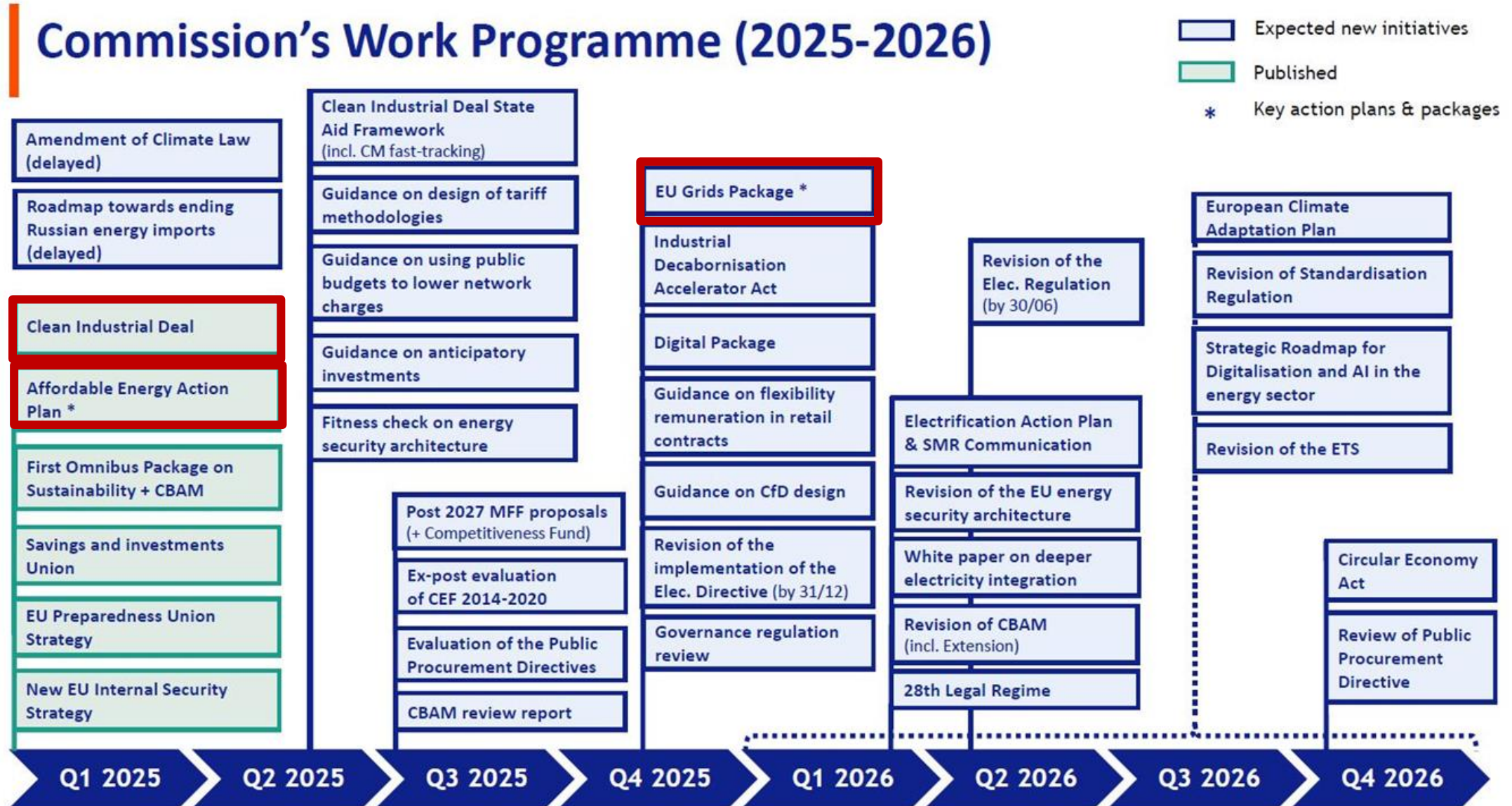
Mr. sc. Tatjana Čorlija, HEP d.d., Sektor za EU i regulatorne poslove

DRUGI DIO – RASPRAVA/PITANJA/KOMENTARI

Sadržaj okruglog stola

Izvor: ENTSO-E Knowledge Sharing Webinar on EU policy priorities for the coming years – what matters most for TSOs?, 17 April 2025

Sadržaj okruglog stola

1. Plan za čistu industriju:

Martina Đopar, Viši stručni suradnik u Sektoru za industriju i održivi razvoj, Hrvatska gospodarska komora (HGK)

- Europska industrija suočena s visokim troškovima energije i snažnom globalnom konkurencijom ← potrebna hitna potpora
- 2/2025 Plan za čistu industriju (Clean Industrial Deal, CID)
 - odgovor na globalnu konkurenciju, visoke troškove energije i kompleksnost regulatornog okruženja za EU industriju
 - usmjeren je na jačanje konkurentnosti europske industrije uz istodobnu zaštitu okoliša i klimatske ciljeve, uz podršku stvaranju kvalitetnih radnih mjesta

1. Plan za čistu industriju:

Priuštiva energija

- temelj konkurentnosti
- EK donijela **Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju** (2/2025) → manji računi za energiju industriji, poduzećima i kućanstvima & promicanje prelaska na niskougljično gospodarstvo
- ubrzano uvođenje čiste energije & elektrifikacija; interkonekcije (integracija tržišta); učinkovitost korištenja energije

Potražnja čistih proizvoda

- **Akt o ubrzavanju industrijske dekarbonizacije** (Q4/2025)
- povećanje potražnje za čistim proizvodima proizvedenima u EU-u
- u javnu nabavu za strateške sektore uvesti će se kriterije održivosti, otpornosti i davanja prednosti europskim proizvodima

Financiranje prelaska na čistu energiju

- u okviru Plana za čistu industriju > 100 mlrd. € za potporu čistoj proizvodnji u EU
- 6/2025 **Okvir za državne potpore u sklopu Plana za čistu industriju** → brže odobravanje državnih potpora za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, dekarbonizacije industrije i osiguravanja dostatnih proizvodnih kapaciteta za čiste tehnologije
- veći Inovacijski fond & osnivanje banke za dekarbonizaciju industrije,...
- namjenski poziv u okviru programa Obzor Europa za poticanje istraživanja i inovacija

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

ŠIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

1. Plan za čistu industriju:

Kružno gospodarstvo i pristup materijalima

- “kružnost” kao dio strategije dekarbonizacije ključna je za maksimalno iskorištavanje ograničenih resursa EU
- uspostaviti centar EU za kritične sirovine radi zajedničke kupnje sirovina (ekonomija razmjera i jača pozicija za pregovaranje o boljim cijenama i uvjetima)
- **Akt o kružnom gospodarstvu** (Q4/2026) radi bržeg uvođenja “kružnosti” i osiguravanja da se rijetki materijali učinkovito i ponovno koriste, smanjenja naše globalne ovisnosti i otvaranja visokokvalitetnih radnih mjesta → cilj do 2030 24% materijala bude “kružno”

Djelovanje na globalnoj razini

- EU nikad nisu bili potrebniji pouzdani globalni partneri
- diversifikacija lanaca opskrbe i sklapanja uzajamno korisnih sporazuma
- niz instrumenata trgovinske zaštite ← u kontekstu globalne konkurencije i geopolitičkih nesigurnosti
- pojednostavniti i ojačati **Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama** (CBAM) (Q1/2026) ← alat EU za određivanje pravedne cijene ugljika koji se ispušta pri proizvodnji robe s visokim emisijama ugljika

Vještine i kvalitetna radna mjesta

- radna snaga mora imati vještine potrebne za prelazak na niskougljično gospodarstvo, uključujući vještine u području čistih tehnologija, digitalizacije i poduzetništva
- **Plan za čistu industriju** usmjeren i na horizontalne čimbenike potrebne za konkurentno gospodarstvo → smanjenje birokracije & iskorištavanje veličine jedinstvenog tržišta & promicanje kvalitetnih radnih mjesta & bolja koordinacija politika na razini EU i na nacionalnoj razini

Sadržaj okruglog stola

2. Europski paket za mreže:

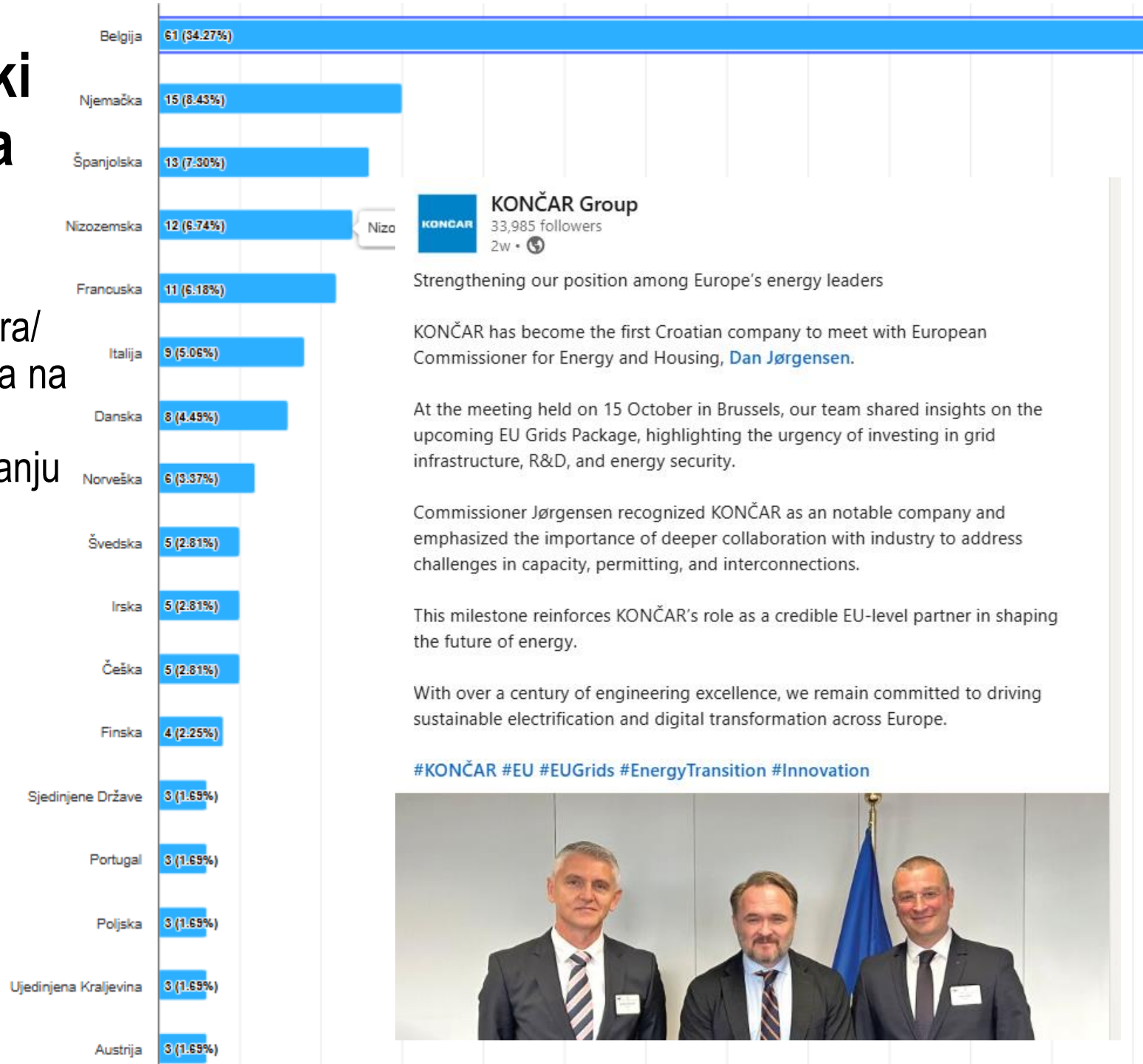
Dr. sc. Silvia Sinčić, dipl. ing. , Uredu uprave, Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

Igor Šumonja, dipl. ing., Rukovoditelj priključenja, Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

- objava **Europskog paketa za mreže** (European Grids Package) planirana do kraja 2025.
- potreba rješavanja izazova poput kašnjenja priključenja novih OIE, zagušenja mreže i spore administracije
← ima ključnu ulogu u provedbi industrijske i klimatske politike EU
- najavljena u okviru:
 - Izvješća Budućnost europske konkurentnosti (The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe, Mario Draghi 2024.)
 - Plana za čistu industriju (Clean Industrial Deal, CID)
 - Izvješća Stanje Unije za 2025. godinu (State of the Union 2025, SOTEU) → **jedan od ključnih prioriteta za 2026.**
- paket zakonodavnih prijedloga ← mjere za:
 - ubrzanje ulaganja u razvoj, modernizaciju, digitalizaciju mreža
 - pojednostavljenje postupaka izdavanja dozvola za elemente mreže, skladišta energije i obnovljive izvore energije

Europski paket za mreže

- 178 komentara/ prijedloga na javnom savjetovanju

U pripremi

Poziv na očitovanje

Javno savjetovanje

Razdoblje za davanje komentara i savjetovanje

13 Svibnja 2025 - 05
Kolovoza 2025

Povratne informacije:
Zaključeno

Najave

Donošenje u Komisiji

Planirano za

Četvrto tromjesečje 2025

2. Europski paket za mreže

Europski paket za mreže nastavit će se na **EU Akcijski plan za mreže** ([EU Action Plan for Grids](#)), EK 11/2023

1/2025 **Kompas konkurentnosti** (*A Competitiveness Compass for the EU*):

- **ulaganja u europske mreže su neizostavan element**, kojima će se popratiti napredak prema uspostavi energetske sustava s nultom neto stopom emisija, smanjiti rizici od ograničenja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i iskoristiti prednosti jedinstvenog energetske tržišta
- EU **mora više ulagati** u modernizaciju i razvoj mreža za prijenos i distribuciju energije, **ubrzavanje ulaganja** u mreže za prijenos električne energije, vodika i ugljikova dioksida te skladištenje energije

2/2025 **Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju** → **Europski paket za mreže** uključuje zakonodavne prijedloge za ubrzanje izdavanja dozvola za mreže, skladištenje energije i obnovljive izvore energije, uključujući pojednostavljenje procjena utjecaja na okoliš i smanjenje vremena potrebnog za izdavanje dozvola

Dodatno je naglašena potreba za ulaganjima u mrežu → ubrzano korištenje OIE → ubrzana dekarbonizacija

2. Europski paket za mreže

Europski paket za mreže nastavit će se na **EU Akcijski plan za mreže** ([EU Action Plan for Grids](#)), EK 11/2023

1/2025 **Kompas konkurentnosti** (*A Competitiveness Compass for the EU*):

- **ulaganja u europske mreže su neizostavan element**, kojima će se popratiti napredak prema uspostavi energetskeg sustava s nultom neto stopom emisija, smanjiti rizici od ograničenja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i iskoristiti prednosti jedinstvenog energetskeg tržišta
- EU **mora više ulagati** u modernizaciju i razvoj mreža za prijenos i distribuciju energije, **ubrzavanje ulaganja** u mreže za prijenos električne energije, vodika i ugljikova dioksida te skladištenje energije

2/2025 **Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju**

- učinkovitije “mrežarine” za smanjenje troškova energetskeg sustava → poticaj na fleksibilnost i ulaganja u elektrifikaciju, uz zadržavanje poticaja za ulaganje u mrežu
- niže oporezivanje električne energije i uklanjanje neenergetskih troškovnih komponenti s računa
- povećanje tržišnog natjecanja u maloprodaji
- dugoročni ugovori o opskrbi električnom energijom (PPA)
- **kraće vrijeme za izdavanje dozvola za novu infrastrukturu za opskrbu čistom energijom i energetskeg infrastrukturu**
- **ubrzavanje razvoja, modernizacije i digitalizacije mreža**
- povećavanje fleksibilnosti sustava skladištenjem i upravljanjem potrošnjom
- smjernice za promicanje naknade za fleksibilnost u maloprodajnim ugovorima
- maksimalno iskoristiti rješenja za energetskeg učinkovitost,...

Ubrzavanje uvođenja OIE i infrastrukture

Preporuka Komisije (EU) [2024/1343](#) od 13/5/2024 o ubrzanju postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte

Jednostavnije priključivanje na mrežu i učinkovito korištenje mreža

- pojednostavljeni postupci za male projekte i obnovu kapaciteta postojećih postrojenja
- u planove razvoja na odgovarajući način integrirati potrebe za OIE i elektrifikacijom (anticipativna ulaganja) uzimajući u obzir buduću potražnju i cilj klimatske neutralnosti
- transparentan i digitalni postupak priključenja → Direktiva (EU) [2024/1711](#) informacije o statusu i obradi njihovih zahtjeva za priključenje (barem svaka 3 mj) podnošenje zahtjeva i dostavljanje dokumentacije isključivo u digitalnom obliku ← do sredine 2025 ENTSO-E & EU DSO Entity će izraditi upute za operatore
- pružaju informacije o dostupnim kapacitetima mreže → Direktiva (EU) [2024/1711](#) objava i ažuriranje informacija barem svaka 3 mj; javna objava kriterija
- omogućavanje da se u mreži koriste elektrane u kojima se kombinira više komplementarnih tehnologija (kolokacija)

(Anticipativno) Ulaganje unaprijed

- postojeći regulatorni okviri EU članica nastoji spriječiti “pretjerana” ulaganja u mreže (mrežarinu održati niskom)
- Uredba (EU) [2024/1747](#) o izmjeni uredbi (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije (stupila na snagu **16/7/2024**) nalaže:

*Regulatorna tijela trebala bi promicati javno prihvaćanje i **upotrebu anticipativnih ulaganja**, potičući ubrzanje razvoja mreže kako bi se odgovorilo na ubrzano uvođenje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, među ostalim, prema potrebi, u određenim područjima za **brži razvoj OIE**, te **pametne elektrificirane potražnje**.*

*Tarifne metodologije trebaju uključivati i “**ulaganja unaprijed**”, definirana nakon **konzultacija s relevantnim dionicima**, usklađena s EU i **nacionalnim energetske ciljevima (NECP)**, te uzimajući u obzir **područja za brži razvoj OIE (REDIII)***

- Komisija objavila smjernice [Q2/2025](#) za utvrđivanje okolnosti u kojima se očekuje “ulaganje unaprijed”

Eurelectric-ov prijedlog definicije

proaktivne investicije dalje od neposrednih potreba proizvodnje ili potražnje, za koje s dovoljnom razinom sigurnosti možemo pretpostaviti da će se ostvariti, koje mogu predmnijevati nisku iskorištenost u kratkoročnom razdoblju